

הנדון: נתונים בנושא פגיעה מינית בצה"ל, לפי חוק חופש המידע

1. פנייתך מיום 4 ביוני 2019 בנושא שבנדון התקבלה בצה"ל והועברה להתייחסות הגורמים המקצועיים. להלן התייחסות צה"ל לבקשתך:
2. בפתח הדברים נבקש להדגיש, כי צה"ל רואה כל פגיעה על רקע מיני בחומרה רבה וחותר למיגור התופעה משורותיו. צה"ל פועל להטמעת כללי המותר והאסור בקרב מפקדים וחיילים; להעלאת מודעות הנפגעים לאפשרויות העומדות בפניהם; ולעידוד דיווח על אירועי פגיעה מינית. עוד פועל צה"ל למיצוי הדין עם מי שפגעו מינית באחרים ולנקיטת צעדים משפטיים, פיקודיים ומנהליים במקרים המתאימים.
3. צה"ל מעניק סיוע וליווי לחיילים שנפגעו על רקע מיני. במסגרת זו הוקם בצה"ל בשנת 2012 מרכז התמודדות ותמיכה (מהו"ת). המרכז מעניק מענה לחיילות ולחיילים אשר עברו אירוע פגיעה על רקע מיני לפני השירות ובמהלכו; אשר סובלים מאלימות בקשר זוגי או במשפחה; ולחיילות בשירות חובה אשר נכנסו להריון לא מתוכנן. במרכז צוות טיפולי בו עובדות סוציאליות פיקודיות והוא משלב טיפול במישור הרגשי עם סיוע וליווי צמוד. בנוסף, מזה כשנתיים, ניתנים במסגרת המרכז שירותי סיוע משפטיים על-ידי עורכי דין במילואים. להלן התייחסותנו לגופה של הבקשה.

כללי

4. **סעיף 1 (א') - (ג')**: להלן הנתונים המבוקשים, בהתאם למידע הקיים בצה"ל. לפי ניתוח המידע שנערך בצה"ל, קיים קשר ישיר בין הגברת המודעות ופעילות ההסברה בנושא הדיווח על הטרדות מיניות לבין העלייה במספר הדיווחים בפועל:

סוג העבירה

2018	2013	סוג העבירה
327	145	אונס, ניסיון לאונס ומעשה סדום
811	540	מעשה מגונה והטרדה מינית פיזית
444	207	הטרדה מינית מילולית
13	-	יחסי מרות
80	65	הצצה, צילום ופגיעה בפרטיות

31	-	אחר (סחיטה באיומים, התנכלות)
1,706	957	סה"כ

מתוך הדיווחים שהתקבלו בשנת 2018, 1,104 מתייחסים לפגיעה מינית בנסיבות צבאיות ו-602 מתייחסים לפגיעה מינית בנסיבות אזרחיות. מתוך הדיווחים שהתקבלו בשנת 2013, 561 הינם דיווחים על פגיעה מינית בנסיבות צבאיות ואילו 396 הינם דיווחים על פגיעה מינית בנסיבות אזרחיות.

מגדר המדווח

לא ידוע	גברים	נשים	
1	68	888	2013
4	173	1,529	2018

מגדר הפוגע

לא ידוע	גברים	נשים	
11	929	17	2013
86	1,566	54	2018

5. סעיף 1(ד'): הפילוח המבוקש יצריך בדיקה פרטנית של כל אחד מן הדיווחים, אשר תעלה לכדי הקצאת משאבים בלתי סבירה. על כן, לא נוכל למסור לידך את המידע המבוקש, זאת בהתאם לסעיף 1(8) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (להלן: "החוק").

6. סעיף 1(ה'): להלן פילוח לפי זהות הפוגע:

2018	2013	סוג השירות	
397	281	חיילים בשירות חובה	
65	23	נגדים בקבע מובהק (דרגת רס"ר ומעלה)	קצינים בקבע והנגדים
66	28	נגדים בקבע ראשוני (עד דרגת רס"ל)	
62	31	קצינים בקבע ראשוני (עד דרגת סרן)	
40	26	קצינים בקבע מובהק (דרגת רס"ן ומעלה)	

30	21	קצינים שדרגתם אינה ידועה	
229	129	אזרחים עובדי צה"ל, אנשי מילואים או גורמים שזהותם לא ידועה	

הנתונים האמורים מתייחסים לאירועים בנסיבות צבאיות, כלומר אירועים בהם מעורבים משרתי צה"ל או אזרחים עובדי צה"ל, כאשר לאירוע ו/או למיקומו זיקה צבאית. מספר הפוגעים נמוך ממספר הדיווחים, שכן לעיתים מתקבלים מספר דיווחים בעניינו של אותו הפוגע.

7. **סעיף 2:** להלן יפורטו אפיקי הטיפול ביחס לדיווחים בדבר פגיעה מינית בנסיבות צבאיות:

	הפניה למצ"ח	הפניה לטיפול ביחידה	הפניה למשטרת ישראל
2013	168	24	6
2018	177	364	11

8. יצויין, כי במסגרת הדיווח למהו"ת, ניתן למתלונן הסבר מפורט בדבר אפיקי הפעולה האפשריים. בין היתר:
- הגשת תלונה למשטרה הצבאית החוקרת (להלן: **מצ"ח**) או למשטרת ישראל (אם האירוע התרחש ללא זיקה למסגרת הצבאית);
 - טיפול פיקודי ע"י מפקדו של הפוגע לכאורה (אם האירוע מתאים לטיפול במסגרת זו);
 - מענה לנפגע ברמה הפיקודית (למשל, שיבוץ בתפקיד אחר, גם ללא הגשת תלונה);
 - הפסקת הטיפול בדיווח ללא נקיטת צעדים נוספים. ההחלטה על אפיק הפעולה נתונה, ככלל, לשיקול דעת הנפגע.

המשטרה הצבאית החוקרת

9. **סעיפים 1(א)-(ה):** להלן נתונים בדבר תיקים שנחקרו במצ"ח בחשד לביצוע עבירות מין בשנים 2013 ו-2018:

שנים	אונס או מעשה סדום	הטרדה מינית "פיזית"	הטרדה מינית "מילולית"	הצצה, פגיעה בפרטיות	אחר	סה"כ
2013	5	61	31	23	5	125
2018	12	94	37	22	0	165

מגדר החשוד

	נשים	גברים	לא ידוע
2013	3	112	10
2018	1	156	8

מגדר המתלונן

גברים	נשים	
16	109	2013
17	148	2018

הזיקה בין החשוד למתלונן (בהתאם לפילוחים חלקיים הקיימים בידינו)

2018	2013	
81	78	עמיתים לשירות
27	19	יחסי מפקד-פקוד
2	3	יחסי פקוד-מפקד
13	10	לא ניתן להצביע על הזיקה

דרגת החשוד

2018	2013	
30	18	טוראי
26	20	רב"ט
17	15	סמל
12	8	סמ"ר
18	5	רס"ל
3	2	רס"ר
4	0	רס"ם
1	3	רס"ב
1	3	רנ"ג
23	18	קצין עד דרגת רס"ן
5	5	קצין בדרגת סא"ל ומעלה
8	5	אזרח עובד צה"ל
2	1	אזרח
15	22	לא אותר חשוד

10. **סעיפים 2-5:** המידע בדבר הפילוחים המבוקשים בסעיפים אלה יפורט בהמשך (בפרק הבא, המתייחס לפרקליטות הצבאית, האמונה על הטיפול בתיקי החקירה של יחידת מצ"ח).

פרקליטות צבאית

11. **סעיף 1(א')-(ה')**: הפרקליטות הצבאית טיפלה בשנת 2018 ב-136 תיקי חקירה שעניינם פגיעה על רקע מיני. אין בידינו מידע בהתאם לפילוחים המבוקשים בסעיפים אלה. סיווג המידע בפילוח המבוקש יחייב הקצאת משאבים בלתי סבירה, על כן לא נוכל למסור בהתאם להוראת סעיף 1(8) לחוק. ביחס לשנת 2013, אין בידינו את המידע המבוקש, שכן הנתונים בעניין נשמרו במערכת מחשבתית שאינה עוד בשימוש, ולא ניתן לאחזר נתונים ממנה. על כן, לא נוכל למסור את המידע, בהתאם לסעיף 1(8) לחוק.

12. **סעיף 2(א')**: להלן פירוט בדבר כתבי האישום שהוגשו בפילוח לפי סוג העבירה:¹

עבירה	2013	2018
אינוס/מעשה סדום	1	6
מעשה מגונה בכוח/בנסיבות אינוס	3	6
מעשה מגונה	4	18
בעילה אסורה בהסכמה	0	0
הטרדה מינית	5	4
פגיעה בפרטיות	3	4
התנהגות שאינה הולמת/מבישה	0	0
סה"כ	16	38

13. **סעיף 2(ב')**: לא קיים פילוח של כתבי האישום לפי הזיקה בין נפגע העבירה לחשוד או הנאשם. פילוח המקרים בהתאם למבוקש יצריך בדיקה פרטנית של כל אחד מהתיקים, אשר תעלה לכדי הקצאת משאבים בלתי סבירה. על כן, לא נוכל למסור לידיך את המידע המבוקש, זאת בהתאם לסעיף 1(8) לחוק.

14. **סעיף 2(ג')**: להלן פילוח כתבי האישום שהוגשו בהתאם לדרגת הנאשם:²

דרגת הנאשם	2013	2018
טור'	4	10
רב"ט	2	10
סמל	4	4
סמ"ר	1	6
רס"ל	1	4
רני"ג	1	1
אעי"ץ	1	1
סרן	1	1
רס"ן	1	1

¹ במקרים שבהם כתב אישום כלל מספר פרטי אישום, הוא סווג לצורך הנתונים שלעיל על-פי העבירה החמורה ביותר בכתב האישום (כך למשל, כתב אישום בו פרט אישום שעניינו מעשה מגונה ופרט אישום שעניינו פגיעה בפרטיות סווג לעיל בכתב אישום שעניינו "מעשה מגונה").

² במהלך שנת 2018, הוגשו שני כתבי אישום כנגד אותו הנאשם.

15. **סעיף 3(א)'**: להלן פילוח תיקי החקירה שנסגרו בהתאם לסוג העבירה:

עבירה	2013	2018
אינוס/מעשה סדום	3	4
מעשה מגונה בכוח/בנסיבות אינוס	0	3
מעשה מגונה	3	9
בעילה אסורה בהסכמה	0	0
הטרדה מינית	5	8
פגיעה בפרטיות	2	2
התנהגות שאינה הולמת/מבישה	4	4
סה"כ	17	30

16. **סעיפים 3(ב')-3(ד)'**: בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו - 1955 (להלן: "חש"ץ") לא מפורטות העילות בגינן רשאי פרקליט להורות על סגירת תיק חקירה (זאת, להבדיל מחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב - 1982). לפיכך, החלטות הפרקליטים המורות על סגירת תיקי חקירה מפרטות שיקולים שונים, אך לא מציינות את עילות הסגירה. כמו כן, לא קיים פילוח ביחס לזיקה בין נפגע העבירה לחשוד. לכן, לא נוכל למסור את המידע המבוקש בהתאם לסעיף 3(8) לחוק.

17. **סעיף 3(ה)'**: להלן פילוח התיקים שנסגרו בהתאם לדרגת החשוד:³

דרגת החשוד	2013	2018
טור'	3	7
רב"ט	3	6
סמל	1	0
סמ"ר	1	4
רס"ל	2	4
רס"ב	1	0
רס"ם	0	3
אעי"ץ	2	1
סג"ם	0	1
סגן	0	4
סרן	1	0
רס"ן	1	1
קר"פ	0	1
קא"ב	1	0
לא אותר חשוד	1	0
סה"כ	17	32

³ בשנת 2018 הופצה חוות דעת העוסקת בעניינם של שלושה חשודים, ומכאן הפער בין הנתון שנמסר ביחס לסעיף 3(א).

18. **סעיף 4 (א)-(ב) :** להלן יפורטו נתונים לגבי ההליכים המשפטיים שהסתיימו בבתי הדין הצבאי (ללא תלות במועד בו הוגש כתב האישום) :

	2018	2013	
הרשעות	16	15	
זיכויים	1	1	

19. **סעיף 4 (ג)-(ה) :** בחש"ץ אין אפשרות למתן צווי שירות לתועלת הציבור ללא הרשעה, למעט לאזרחים עובדי צה"ל. במהלך התקופה הרלבנטית לא ניתנו צווים כאלו. כמו כן, כלי "ההסדר המותנה" המיושם בעבירות מסוימות בצה"ל כעניין שבמדיניות, אינו חל על עבירות מין או על עבירות של פגיעה על רקע מיני.

20. **סעיף 5 :** אשר לבקשתך לקבל מידע בדבר גזרי הדין שניתנו, לא ניתן להפיק באמצעות מערכת המידע הממוחשבת של בתי-הדין הצבאיים את הנתונים הסטטיסטיים המבוקשים. מכל מקום, פסקי-הדין של בתי-הדין הצבאיים מפורסמים במאגרים משפטיים.

מרכז מהו"ת

21. הפניות המתקבלות ביוה"ל"ם הן פניות שמועברות ע"י הממונים למרכז מהו"ת או לחלופין המוגשות במישרין למרכז מהו"ת. על כן, ראו ההפניות בסעיפים הבאים.

א. סעיף 1(א') - (ב') : ראי סעיף 4 לעיל.

ב. סעיף 2 : בשנת 2013 טופלו במרכז מהו"ת 247 חיילים וחיילות, ובשנת 2018 טופלו במרכז 232 חיילים וחיילות.

בברכה,

רס"ן **גל** תורג'מן
 עוזרת **דובר** צה"ל
 ב/דובר צה"ל והממונה על חופש המידע בצה"ל